

माध्यमिक शिक्षा बोर्ड, राजस्थान, अजमेर

मॉडल प्रश्न पत्र

कक्षा-12

(विषय-उर्दू साहित्य, सिन्धी साहित्य, गुजराती साहित्य पंजाबी साहित्य, फारसी साहित्य,)

केवल बोर्ड परीक्षा 2021 के लिए

सामान्य दिशा-निर्देश

Model Question Paper 2021

General Instructions

1. मॉडल प्रश्न पत्र परीक्षा 2021 के लिए बोर्ड वेबसाइट पर अपलोड किये गये संशोधित पाठ्यक्रम के आधार पर तैयार किये गये हैं।

Model Question papers are uploaded on the Board website have been framed on the basis of the revised syllabus for Board Examination 2021.

2. कोविड-19 परिपेक्ष्य में लम्बे समय तक विद्यालय नहीं खुले और विधिवत शिक्षण बाधित हुआ है अतः मुख्य पाठ्यक्रम समिति द्वारा नवीन प्रश्नपत्र पेटर्न अनुमोदित किया गया है

Due to the COVID-19 conditions schools have not been opened for the students for a long time. Teaching process has been hampered, hence the syllabus committee has approved a new Question paper pattern.

3. सभी प्रश्न पत्र नवीन पेटर्न पर आधारित हैं। प्रश्न पत्रों में बहुविकल्पी, एक पंक्ति में उत्तर वाले, रिक्त स्थान पूर्ति, लघुउत्तरात्मक-I, लघुउत्तरात्मक-II, निबधात्मक प्रश्नों का समावेश है।

All the Model Question papers are framed according to the new pattern. Multiple Choice Questions, one line answers, Fill in the blanks, Short Answer Type - I, Short Answer Type - II, Long Answer Type Questions are included in the Question Papers.

4. खण्ड स एवं द के प्रत्येक प्रश्न में एक-एक, तथा खण्ड य के प्रत्येक प्रश्न में 2-2 विकल्प दिये गये हैं।

Section C and D have one internal choice and Section E has two internal choices in each question.

5. पाठ्यक्रम में दिये गये इकाई वार अंक एवं अंक भार में 25% तक अंकभार में परिवर्तन बोर्ड परीक्षा के प्रश्नपत्रों में सम्भव है।

A change/ variation up to 25% can be there in the unit-wise marking scheme/weightage of marks as given in the syllabus and in the main Board Examination Question papers.

6. लेखा शास्त्र, संगीत, चित्रकला एवं भाषा विषयों के दिये गये पेटर्न में आंशिक परिवर्तन विषय की प्रकृति एवं आवश्यकता के अनुरूप किया गया है।

In the Model Question papers of Accountancy, Music, Drawing and language subjects partial changes have been made in the given pattern according to the nature and requirement of the subject.

SENIOR SECONDARY EXAMINATION-2021

MODEL PAPER - 2021

URDU SAHITYA

Time : 3:15 Hours

Max. Marks : 80

طلبہ کے لیے ہدایات:

- (i) طلبہ / طالبات سب سے پہلے سوال کے پرچہ پر اپنا رول نمبر ضرور لکھیں۔
- (ii) سبھی سوالات لازمی ہیں۔
- (iii) ہر سوال کا جواب دی گئی کاپی میں ہی لکھیں۔
- (iv) ہر جواب سے پہلے اس کا صحیح سوال نمبر لکھیں۔
- (v) سوالوں کے جوابات خوشخط لکھیں اور املا کی درستی کا خیال رکھیں۔
- (vi) ہر سوال کا جواب لکھتے ہوئے اس سوال میں دی گئی ہدایات پر عمل کریں۔
- (vii) ہر سوال کے جواب کے لیے کل مقررہ نمبر مندرجہ ذیل ترتیب کے مطابق ہیں:-

کل مقررہ نمبر	مقررہ نمبر فی سوال	مختلف سوالات کی تعداد	حصے
20	1	1(i-x), 2-11 = 11	الف (A)
16	2	12-19 = 8	ب (B)
16	4	20-23 = 4	ج (C)
10	5	24-25 = 2	د (D)
18	6	26-28 = 3	ہ (E)

حصہ (الف) / SECTION-A

نوٹ:- سوال نمبر 1 کے سبھی معروضی سوالات کے جوابات اپنی کاپی میں ایک ساتھ ہی لکھیے۔

1- مندرجہ ذیل معروضی سوالات کے دیے گئے چار جوابات میں سے صحیح جواب کو اپنی کاپی میں لکھیے:-

1 (i) ”باغ و بہار“ کے مصنف کا نام کیا ہے:-

- (A) ڈپٹی نذیر احمد (B) منشی پریم چند
(C) میرامن (D) ابوالکلام آزاد

1 (ii) سریندر پرکاش کہاں پیدا ہوئے:-

- (A) دہلی (B) لائل پور
(C) لمہی (D) پانی پت

1 (iii) سبق ”قول کا پاس“ کے مطابق راجپوتوں کے ایک سردار کا نام کیا تھا:-

- (A) اودے سنگھ (B) جے سنگھ
(C) مان سنگھ (D) رگھوپت

1 (iv) لفظ ”گبر می“ کا مذکر بتائیے:-

- (A) اکبر (B) اصغر
(C) صابر (D) ناصر

- 1 (v) آپ کے نصاب میں شامل غالب کا پہلا خط کس کے نام ہے:-
 (A) حکیم میر احمد حسین (B) میر ابراہیم علی خاں بہادر
 (C) میاں داد خاں سیاح (D) میر عالم خان بہادر
- 1 (vi) غالب کی عرفیت کیا تھی:-
 (A) نجم الدولہ (B) مرزا نوشہ
 (C) دبیر الملک (D) نظام جنگ
 (vii) اثر اس کو ذرا نہیں ہوتا رنجِ راحت فزا نہیں ہوتا
 اس شعر کی ردیف کیا ہے:-
 (A) اس کو (B) ذرا
 (C) راحت (D) نہیں ہوتا
- 1 (viii) انیس کا پورا نام کیا ہے:-
 (A) میر بر علی (B) مرزا سلامت
 (C) میر مستحسن (D) میر مظفر حسین
- 1 (ix) چکبست کے مجموعہ کلام کا عنوان لکھیے:-
 (A) شعلہ طور (B) آتش گل
 (C) شعلہ ساز (D) صبح وطن
- 1 (x) قابلِ اجمیری کی کون سی نظم آپ کے نصاب میں شامل ہے:-
 (A) روضہ تاج گنج (B) جدید ترقیات
 (C) بیادِ جمیر (D) شعاعِ اُمید

نوٹ:- مندرجہ ذیل مختصر ترین سوالات کے جوابات ایک لفظ یا سطر میں لکھیے:-

- 1 2- ”سیر پہلے درویش کی“ کس داستان کا قصہ ہے؟
 - 1 3- ”ہوری“ کس ناول کا کردار ہے؟
 - 1 4- سریندر پرکاش کب پیدا ہوئے؟
 - 1 5- چودھری عبدالغفور سرور کو کس نے خط لکھا؟
 - 1 6- فراق گورکھپوری نے ”ہاتھ آئی چیز“ کو کیا کہا ہے؟
 - 1 7- ’روضہ‘ کسے کہتے ہیں؟
 - 1 8- اردو کے کسی ایک مشہور مرثیہ نگار کا نام لکھیے۔
- نوٹ:- مندرجہ ذیل خالی جگہوں میں صحیح جواب بھر کر جملہ کو پورا کیجیے:-
- 1 9- پریم چند کا اصل نام ----- تھا۔
 - 1 10 - ”شُعاعِ اُمید“ کے معنی ----- ہیں۔
 - 1 11 - قابلِ اجمیری کے مطابق ----- کا پانی آبِ بقا کا ثانی ہے۔

حصہ (ب) / SECTION-B

نوٹ:- مندرجہ ذیل مختصر سوالات کے جوابات دو سطروں میں لکھیے:-

- 2 12- بہن نے پہلے درویش کی خاطر داری کس طرح کی؟
- 2 13- ’بجوکا‘ کسے کہتے ہیں؟
- 2 14- اکبر نے رگھوپت کا دل کس طرح جیت لیا؟

- 15- غالب نے کن کن شعرا کی غزلیں ایک جگہ دھری تھیں؟ 2
- 16- مومن کب اور کہاں پیدا ہوئے؟ 2
- 17- اقبال کے دو شعری مجموعوں کے عنوانات لکھیے۔ 2
- 18- ”شفاف چاندنی“ سے قابلِ اجمیری کی کیا مراد ہے؟ 2
- 19- فراق کا انتقال کب اور کہاں ہوا؟ 2

حصہ (ج) / SECTION-C

- 20- مندرجہ ذیل اقتباس کی مع سیاق و سباق تشریح کیجیے:- 4

اکبر بادشاہ مغلوں کا بہت مشہور بادشاہ گزرا ہے۔ اس نے لڑائیاں لڑ کر ہندوستان کا بہت سا حصہ فتح کر لیا تھا۔ ایک راجپوتانہ رہ گیا تھا۔ اکبر نے چاہا کہ اسے بھی فتح کر لیا وروہاں بھی سلطنت کرے۔ یہ ارادہ کر کے راجپوتانہ پر فوج کشی کی۔ راجپوت اپنا ملک بچانے کے لیے لڑے تو بڑی بہادری سے مگر آخر کار ان کے پاؤں اکھڑ گئے۔ راجپوتوں کا سردار رانا پرتاپ سنگھ اپنے بال بچوں کو لے کر کسی جنگل میں جا چھپا۔

یا

تصور کا حال یہ ہے کہ ایک مصوّر صاحب میرے دوست میرے چہرے کی تصویر اتار کر لے گئے۔ اس کو تین مہینے ہوئے آج تک بدن کا نقشہ کھینچنے کو نہیں آئے۔ میں نے گوارا کیا آئینہ پر نقش اترانا بھی، ایک دوست اس کام کو کرتے ہیں۔ عید کے دن وہ آئے تھے۔ میں نے ان سے کہا کہ بھائی میری شبیہ کھینچ دو۔ وعدہ کیا تھا کہ کل نہیں تو پرسوں اسباب کھینچنے کا لے کر آؤں گا۔ شوال، ذیقعدہ، ذی الحجہ، محرم یہ پانچواں مہینہ ہے۔ آج تک نہیں آئے۔

21- مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک سبق کا خلاصہ لکھیے:-

4

(i) بجوکا (ii) سیر پہلے درویش کی

22- مندرجہ ذیل بند کی مع سیاق و سباق تشریح کیجیے:-

4

روئے زمیں پہ یوں تو مکاں خوب ہیں یہاں پر اس مکاں کی خوبیاں کیا کیا کروں بیاں
سنگِ سفید سے جو بنا ہے قمر نشاں ایسا چمک رہا ہے تجلی سے یہ مکاں
جس سے بلور کی بھی چمک شرمسار ہے

یا

مندرجہ ذیل اشعار غزل کے مطلب لکھیے اور شاعر کا حوالہ بھی دیجیے:-

(i) کیوں جل گیا نہ تابِ رُخ یار دیکھ کر جلتا ہوں اپنی طاقتِ دیدار دیکھ کر
(ii) جب دل کی وفات ہو گئی ہے ہر چیز کی رات ہو گئی ہے

23- مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک نظم کا خلاصہ لکھیے:-

4

(i) شعاعِ اُمید (ii) راماُن کا ایک سین

حصہ (د) / SECTION-D

24- مندرجہ ذیل صنعتوں میں سے کسی ایک کی تعریف لکھیے اور شعر سے مثال بھی پیش کیجیے۔

5

(i) تشبیہ (ii) حُسنِ تعلیل

25۔ اردو زبان کی پیدائش سے متعلق آپ کے خیالات کا مختصراً اظہار کیجیے۔

5

یا

فورٹ ولیم کالج کی ادبی خدمات کا اردو ادب میں کیا مقام ہے؟ مختصراً لکھیے۔

SECTION-E / (ہ) حصہ

26۔ مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک مصنف کی سوانح حیات اور طرزِ تحریر پر روشنی ڈالیے۔

6

(i) میرامن (ii) منشی پریم چند (iii) مرزا غالب

27۔ مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک شاعر کی سوانح حیات اور خصوصیاتِ کلام پر روشنی

6

ڈالیے۔

(i) مومن خاں مومن (ii) میرانیس (iii) نظیر اکبر آبادی

28۔ مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک عنوان پر مضمون لکھیے۔

6

(i) کمپیوٹر کی اہمیت اور افادیت

(ii) بیٹی بچاؤ، بیٹی پڑھاؤ

(iii) کسی تاریخی عمارت کی سیر

उच्च माध्यमिक परीक्षा मॉडल प्रश्न-पत्र 2021

सिन्धी साहित्य

समय: 3¼ घण्टे

पूर्णांक 80

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :-

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES:

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यतः लिखें।
2. सभी प्रश्न करने अनिवार्य है।
3. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर पुस्तिका में ही लिखें।
4. जिन प्रश्नों में आन्तरिक खण्ड हैं उन सभी के उत्तर एक साथ ही लिखें।
5. प्रश्न का उत्तर लिखने से पूर्व प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
6. प्रश्नों का अंकभार निम्नानुसार है।

खण्ड	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रत्येक प्रश्न	कुल अंक भार
खण्ड-अ(A)	1 (i से x) 2 से 11=20	1	20
खण्ड-ब(B)	12 से 19 = 8	2	16
खण्ड-स(C)	20 से 23 = 4	4	16
खण्ड-द(D)	24 से 25 = 2	5	10
खण्ड-य(E)	26 से 28 = 3	6	18

खण्ड 'ए'

1. हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूडियो- (10)
- I मुहमद राम कहाणीअ जो लेखक आहे-
- (अ) कीरत बाबाणी (ब) हरी हिमथाणी
(स) पदम शर्मा (द) मनोहर चुघ ()
- II गिरनार जो गुल आहे-
- (अ) नाविल (ब) नाटक
(स) मज़मून (द) लोक कथा ()
- III पदम शर्मा जी कहाणी आहे-
- (अ) परी (ब) मुहमद राम
(स) रोशिनीअ जो सौदागर (द) हिकु बियो विरहाडो ()
- IV डॉ. दयाल 'आशा' जीवनी लिखी आहे-
- (अ) भगत कंवरराम (ब) हेमूं कालाणी
(स) साधू टी. एल. वासवाणी (द) जेठी सिपाहीमलाणी ()
- V ऐं.... अजा.... छो....? कहाणी में संदेश डिनल आहे-
- (अ) स्त्रीअ जी सुजागी (ब) मर्द जी सुजागी
(स) शराब वापराइणु (द) मथियनि मां को बि न ()
- VI सामी रहाकू हो-
- (अ) नवाबशाह (ब) शिकारपुर
(स) कराची (द) हैदराबाद ()
- VII 'पद्मश्री' जो लक़ब मिलियल आहे-
- (अ) हरी 'दिलगीर' (ब) नारायण 'श्याम'
(स) हूँदराज 'दुखायल' (द) कृष्ण 'राही' ()
- VIII 'दिल मतां लाहे, छड़ी हिक वार लीलाए त डिसु', हीअ सिट कहिड़ी कविता जी आहे-
- (अ) सिन्धू सागर (ब) वाझाए त डिसु
(स) गडिजी घारियूं (द) जिंदगी ()

3

IX 'उल्फत' लफ्ज जी माना आहे-

(अ) नफरत	(ब) गुफलत	
(स) प्रेम	(द) सिंहत	()

X 'वहिदत' लफ्ज जो ज़िदु आहे-

(अ) कसरत	(ब) हेकिड़ाई	
(स) सचाई	(द) होशियारी	()

* हेठि लिखियल टुकिरे खे ध्यान सां पढ़ी सुवालनि जा जवाब लिखो-

कम या हाज बि इंसान लाइ वड़ी बरकत आहे। जेको इंसान कम में रुधल न आहे, जंहिंजो बदन या मन कंहिं कार में न आहे, तंहिं लाइ हयातीअ जा डींहं काटिणु बि मुसीबत आहे। हू हिक अहिडे जीव वांगुरु आहे, जो निगुरे मर्ज में मुबतला थी बिस्तरे दाखिल हुजे ऐं हरदमि सर्द आहूं भरे मौत लाइ वाझाईदो हुजे। पैसे या जायदाद वारा बि हिन या हुन कमेटीअ जी मेम्बरीअ या हिन या हुन जलसे में शरीक थियण लाइ तड़फनि ऐं कीन जहिड़नि माणहुनि जी काणि था कढनि। सो न रुगो मशहूरीअ लाइ, पर वधीक मशगूली हथि करण लाइ त कंहिं न कंहिं कृत में संदनि जिस्मु ऐं दिल दिमाग रुधल रहनि। कम खां सवाइ हुअणु बि बिरु थियणु आहे। जिनि खे मशगूली कान्हे, तिनि खे लाचार दंगो फसाद करे बि पंहिंजी हाज ईजाद करिणी पवे थी।

2. मथिएं टुकिरे जो सुहिणो सिरो लिखो। (1)
3. कहिड़नि माणहुनि लाइ हयातीअ जा डींहं काटिणु मुसीबत आहिनि? (1)
4. बिना कम इंसान छा-छा कंदो आहे? (1)
5. हिन टुकिरे मां असांखे कहिड़ी सिख्या मिले थी? (1)
6. ज़िद लिखो- मशगूली। (1)
7. 'मुबतला' लफ्ज जी माना छा आहे? (1)
8. 'बिरु थियणु' जो मतलब छा आहे? (1)

* ख़ाल भरियो-

9. जे रखो का चाह सां, कूबु कंडनि सां रखो। (1)
10. सिक मंझां सडिडो करे, हिक वार त डिसु। (1)
11. अखरनि मां ई ठहनि था। (1)

खण्ड 'बी'

* हेठियनि सुवालनि जा जवाब लिखो-

12. सारे गिरनार में गिलगिलो छो मची वियो? (2)
13. किशना सूरदास कीअं थी पियो? (2)
14. टपाल टिकिलियुनि जी कहिड़ी अहमियत आहे? (2)
15. सुंदर खे कहिड़ी गाल्हि जो फ़ख़ुरु थियो? (2)
16. 'दोहो' छा खे चइबो आहे? (2)
17. 'देश भगत जो खतु' कविता मां का बि हिक सिख्या लिखो। (2)
18. 'सिंधू सागर' कविता जो मुख्य उद्देश्य कहिड़ो हो? (2)
19. 'हलो' कविता में कहिड़ो दर्द समायल आहे? (2)

खण्ड 'सी'

* हवाला समुझायो-

20. "काइनात जी हर चीज़ पेई फिरे ऐं असीं चऊं त वक्तु पियो फिरे।"

या (4)

"औरत केतिरी न सादी आहे, जो कंहिंजी चट ते पंहिंजी मेड़ियल पूंजी विजायो विहे।"

21. "ए चारण! बुधाइ त सहीं त तुंहिंजे चंग में छा आहे, जंहिं मुंहिंजो मन उथारे फिटो कयो आहे।"

या (4)

"माउ पीउ खां मथे पैसा आहिनि छा?"

22. "प्यार जीअं जागी उथे, जागी उथे इंसानियत,
एकता जाबजा बजा, नारा लगाईदा हलो।"

या (4)

"गुल त रहिया खिन काणि,

आहि समायल साह में,

अजा संदनि सुरहाणि।"

5

23. सदाई निर्मल, साधू जन संसार में,
लेपु न लगे तनि खे, जीअं जलि रहे कंवलि,
अंदरि सम सीतलु, बाहिर तता ताव जा।”

या

(4)

हेठि बीठी मानसरोवर, नेण आंसुनि सां भरे,
सोज मां तंहिं सां मिली, सिंधु सखी भाकुर भरे।

खण्ड 'डी'

24. किनि बि पंजनि इस्तलाहनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो-

(5)

- (i) बूटो बारणु
- (ii) पाणी विलोड़णु
- (iii) टोटा चबाड़णु
- (iv) मुहुं डियणु
- (v) नूरु निचोड़णु
- (vi) हथ पेर हलाड़णु
- (vii) छोह छंडणु
- (viii) आसमान सां गाल्हियूं करणु
- (ix) अखियुनि में धूड़ि विझणु
- (x) गाल्हि रहिजी अचणु

25. 'अझो' नॉविल जी कहाणी पंहिंजनि लफ़ज़नि में लिखो।

या

(5)

'अझो' नॉविल जूं भाषाई खूबियूं लिखो।

खण्ड 'ई'

26. कंहिं बि हिक विषय ते मज़मून लिखो-

(6)

- (i) योग जी महिमा
- (ii) संसार में फहिलियल कोरोना महामारी
- (iii) नौजुवान टही ऐं मोबाईल फ़ोन

6

27. पंहिंजे स्कूल जे प्रिंसीपाल खे स्कूल में 'सिंधी लाडा' चटाभेटी कराइण लाइ दरख्वास्त लिखो।

या

(6)

तव्हां कोटा जा रहवासी आहियो, तव्हां पंहिंजे दोस्त या साहेडीअ खे कोटा जे दशहरे मेले में घुराइण लाइ खतु लिखो।

या

पंहिंजे स्कूल जे प्रिंसीपाल खे तव्हांजे क्लास में फर्नीचर जे जोगे बंदोबस्त कराइण लाइ दरख्वास्त लिखो।

28. 'अझो' नाँविल जी समालोचना करियो।

या

(6)

'अझो' नाँविल जे कंहिं बि हिक किरदार जो चरित्र-चित्रण करियो।

या

नाँविल जो सिरो 'अझो' छो रखियो वियो आहे? खोले समुझायो।

رول نمبر

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions - 28

No. of Printed Pages - 6

SS-23-Sindhi Sah.

سنڌي ساهتيه (SINDHI SAHITYA)

اچ ماڌيمڪ امتحان - 2021

مابل پيپر

وقت : 3.15 ڪلاڪ

مارڪون : 80

* شاگردن لاءِ ضروري هدايتون :

- (1) سڀ سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- (2) هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنل آهن.
- (3) سڀني سوالن جا جواب جوابي ڪاپيءَ (Answer Book) ۾ لکڻا آهن.

ڪنڊ 'A'

1. هيٺين سوالن جا صحيحي جواب چونڊيو. (10)
- I محمد رام ڪهاڙيءَ جو ليکڪ آهي. (الف) ڪيرت ٻاٻاڙي (ب) هري همٿاڙي (ڄ) پدم شرما (ڊ) منوهر چڱهه ()
- II گر ناز جو ٿل آهي. (الف) ناول (ب) ناٽڪ (ڄ) مضمون (ڊ) لوڪ ڪٿا ()
- III پدم شرما جي ڪهاڙي آهي. (الف) پري (ب) محمد رام (ڄ) روشنيءَ جو سؤداگر (ڊ) هڪ ٻيو ورهاڱو ()
- IV ڊاڪٽر ديال 'آشا' جيونپي لکي آهي. (الف) پڳت ڪنور رام (ب) هيمن ڪالاڙي (ڄ) ساڌو ٿي. ايل. واسواڙي (ڊ) چيني سپاهي ملاڙي ()
- V اڃا ڇو.....؟ ڪهاڙيءَ ۾ سنڌيش ڏنل آهي. (الف) استريءَ جي سُجاڳي (ب) مرد جي سُجاڳي (ڄ) شراب واپرائڻ (ڊ) مٿين مان ڪوبه نه ()
- IV سامي رهاڪو هو. (الف) نواب شاهه (ب) شڪارپور (ڄ) ڪراچي (ڊ) حيدرآباد ()
- IIV 'پدم شري' جو لقب مليل آهي. (الف) هري 'دلگير' (ب) نارايڻ 'شيام' (ڄ) هوندراج 'دڪايل' (ڊ) ڪرشن 'راهي' ()
- IIIV 'دل متان لاهي ڇڏين، هڪ وار لبلائي ته ڏس، هيءَ ست ڪهڙي ڪويتا جي آهي. (الف) سنڌو ساگر (ب) واجهائي ته ڏس (ڄ) گڏجي گهاريون (ڊ) زندگي ()

3

IX 'الف' لفظ جي معنيٰ آهي -

(الف) نفرت (ب) غفلت

(ث) پريس (د) صحت ()

X 'وحدت' لفظ جو ضد آهي -

(الف) كثرت (ب) هيڪڙائي

(ث) سڃاڻي (د) هوشياري ()

* هيٺ لکيل ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي سوالن جا جواب لکو -

ڪم يا هاج به انسان لاءِ وڏي برڪت آهي. جيڪو انسان ڪم ۾ رڌل نه آهي، جنهنجو بدن يا من ڪنهن ڪار ۾ نه آهي، تنهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺڻ به مصيبت آهي. هو هڪ اهڙي جيو وانگر آهي، جو نيري مرض ۾ مبتلا ٿي بستري داخل هجي ۽ هر دم سرد آهنون پري موت لاءِ واجهائيندو هجي. پئسي يا جائداد وارا به هن يا هن ڪمپٽيءَ جي ميمبريءَ يا هن يا هن جلبي ۾ شريڪ ٿيڻ لاءِ تڙقن ۽ ڪين جهڙن ماڻهن جي ڪاڻ ٿا ڪين سو نه رڳو مشهوريءَ لاءِ، پر وڌيڪ مشغولي هٿ ڪرڻ لاءِ ته ڪنهن نه ڪنهن ڪرت ۾ سندن جسر ۽ دل دماغ رڌل رهن. ڪم کان سواءِ هٿ به ٻڙ ٿيڻ آهي. جن کي مشغولي ڪانهي، تن کي لاچار دنگو فساد ڪري به پنهنجي هاج ايجاد ڪرڻي پوي ٿي.

2. مٿئين ٽڪري جو سُهڻو سرو لکو. (1)

3. ڪهڙن ماڻهن لاءِ حياتيءَ جا ڏينهن ڪاٺڻ مصيبت آهن؟ (1)

4. بنا ڪم انسان ڇا ڇا ڪندو آهي؟ (1)

5. هن ٽڪري مان اسان کي ڪهڙي سکيا ملي ٿي؟ (1)

6. ضد لکو - مشغولي. (1)

7. 'مبتلا' لفظ جي معنيٰ ڇا آهي؟ (1)

8. 'ٻڙ ٿيڻ' جو مطلب ڇا آهي؟ (1)

* خال ڀريو -

9. جي رکو ڪا چاهه سان، قرب ڪنڊن سان رکو. (1)

10. سڪ منجهان سڌڙو ڪري، هڪ وار ته ڏس. (1)

11. اکرن مان ٿي نهن ٿا. (1)

ڪنڊ 'B'

- * هيٺين سوالن جا جواب لکو-
12. ساري ڳر نار ۾ غلغلو ڇو مچي ويو؟ (2)
13. ڪشنا سؤرداس ڪيئن ٿي پيو؟ (2)
14. ٽپال ٺڪلين جي ڪهڙي اهميت آهي؟ (2)
15. سندر کي ڪهڙي ڳالهه جو فخر ٿيو؟ (2)
16. 'دوهو' ڇاڪي چئبو آهي؟ (2)
17. 'دش پڳت جو خط' ڪويتا مان ڪابه هڪ سکيا لکو. (2)
18. 'سندو ساگر' ڪويتا جو مکيه اديشيه ڪهڙو آهي؟ (2)
19. 'هلو' ڪويتا ۾ ڪهڙو درد سمايل آهي؟ (2)

ڪنڊ 'C'

- * حوالا سمجهايو-
20. "ڪائنات جي هر چيز پيئي ڦري ۽ آسین چئون ته وقت پيو ڦري." (4)
- يا
- "عورت ڪيتري نه سادي آهي، ڪنهنجي پٽ تي پنهنجي ميڙيل پونجِي وڃايو وهي." (4)
21. "اي چارل ! ٻڌاء ته سهين ته تنهنجي چنگ ۾ ڇا آهي، جنهن منهنجو من اُتاري ڦٽو ڪيو آهي." (4)
- يا
22. "ماءُ پيءُ کان مٿي پئسا آهن ڇا؟" (4)
- "پيار جيئن جاڳي اُٿي، جاڳي اُٿي انسانيت، (4)
- ايڪتا جابجا بجا، نعرا لڳائيندا هلو."
- يا
- "گل ته رهيا ڪن ڪاڻ،
آه سمايل ساهه ۾،
اڃا سندن سُرهاڻ."

5

23. سڌائين فرمل، ساڌو ڄڻ سنسار ۾،

ليپ نه لڳي تن کي، جيئن جل رهي ڪنول،
آندر سر سيتل، ٻاهر تڻا تاو ڄان.

(4) يا

هيٺ بيني مانسروور، نيٺ آئسن سان ڀري،
سوز مان تنهن سان ملي، سنڌ سڳي پاڪر ڀري.

ڪنڊ 'D'

24. ڪن به پنجن اصطلاحن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو.

(i) ٻوٽو ٻارڻ

(ii) پاڻي ولوڙڻ

(iii) ٽوٽا ڇٻائڻ

(iv) منهن ڏيڻ

(v) نور نچوڙڻ

(vi) هٿ پير هلائڻ

(vii) چوه چنڊڻ

(viii) آسمان سان ڳالهائڻ ڪرڻ

(ix) اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ

(x) ڳالهه رهجي اچڻ

25. 'آجهو' ناول جي ڪهاڻي پنهنجن لفظن ۾ لکو.

(5) يا

'آجهو' ناول جون پاشاڻي خوبيون لکو.

ڪنڊ 'E'

26. ڪنهن به هڪ وڌيڪ تي مضمون لکو.

(i) يوگ جي مهما

(ii) سنسار ۾ ڦهليل ڪورونا مهماري

(iii) نوجوان ٽهي ۽ موبائيل فون

27. پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي اسڪول ۾ 'سنڌي لاڙا' چٽاڀيٽي ڪرائڻ لاءِ درخواست لکو.

(6) يا

توهان ڪوٺا جا رهواسي آهيو، توهان پنهنجي دوست يا ساهيڙيءَ کي ڪوٺا جي دسڙي ميلي ۾ گهراڻن لاءِ خط لکو.

يا

پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي توهانجي ڪلاس ۾ فرنيچر جي جوڳي بندوبست ڪرائڻ لاءِ درخواست لکو.

28. 'آجهو' ناول جي سمالوچنا ڪريو.

(6) يا

'آجهو' ناول جي ڪنهن به هڪ ڪردار جو چرتر-چترڻ ڪريو.

يا

ناول جو سُر 'آجهو' ڇو رکيو ويو آهي؟ کولي سمجهايو.

માધ્યમિક પરીક્ષા મોડલ પ્રશ્નપત્ર - ૨૦૨૧

વિષય :- ગુજરાતી

ધોરણ :- ૧૨

સમય :- ૩:૧૫ કલાક

કુલ ગુણ :- ૮૦

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સામાન્ય નિર્દેશ :-

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES

(1). પરીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર પર પોતાનો નામાંક જરૂરી લખે.

(2). દરેક પ્રશ્ન કરવા ફરજિયાત છે.

(3). દરેક પ્રશ્નના જવાબ આપેલી પુસ્તીકામાં જ લખો.

(4). જે પ્રશ્નોમાં આંતરિક ખંડ છે તે દરેકના ઉત્તર એક સાથે જ લખો.

(5). પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખવાના છે.

(6). પ્રશ્નોના ગુણભાર નિમ્નાનુસાર છે.

ખંડ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	ગુણ દરેક પ્રશ્ન	કુલ ગુણભાર
ખંડ-અ (A)	1 (1 થી 10) 2 થી 11 = 20	1	20
ખંડ-બ (B)	12 થી 19 = 8	2	16
ખંડ-સ (C)	20 થી 23 = 4	4	16
ખંડ-દ (D)	24 થી 25 = 5	5	10
ખંડ-ય (E)	26 થી 28 = 3	6	18

વિભાગ - A

પ્રશ્ન 1. નીચે આપેલા બહુવિકલ્પ ધરાવતા પ્રશ્નોના ઉત્તર સાચો વિકલ્પ શોધી લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

1. ગંગાસતી કોના વચનોમાં વિશ્વાસ રાખવાનું કહે છે ?

(અ) ગુરુ (બ) હરિ (ક) નેતાશ્લેના (ડ) દાસ

2. કવિ અને ઈલા એક સમયે કયાં રમતાં હતા ?

(અ) મહેલમાં (બ) ઘરમાં (ક) નદીમાં (ડ) ચોતરે

3. 'મળે એટલુ માણ' કાવ્યનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

(અ)

ગઝલ (બ) ઉર્મિગીત, (ક) વાર્તા (ડ) નિબંધ

4. 'મળે ન મળે' કવિતામાં કવિ શ્વાસમાં શું ભરી લેવાની વાત કરે છે ?

(અ) પવન (બ) દરિયાનું પાણી (ક) સુગંધનો દરિયો (ડ) રેત

5. 'દ્રવ' કવિતામાં 'દ્રવ' શબ્દનો અર્થ શું થાય છે.

(અ) ધન (બ) ધાન (ક) પ્રકાશ (ડ) સોનું

6. 'ચહેરો' પાઠનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

(અ) ટૂંકીવાર્તા (બ) નવલકથા (ક) નિબંધ (ડ) કવિતા

7. 'આંગળી ઝાલીને એને દોરજે' પાઠમાં લેખકે કોની વાત કરી છે ?

(અ) શિક્ષક-વિદ્યાર્થી (બ) પિતા-પુત્ર (ક) ભાઈ-બહેન (ડ) માતા-પિતા

8. 'એક સમયનું જેસલમેર' પાઠના લેખકનું નામ શું છે ?

(અ) કે.કા.શાસ્ત્રી (બ) સુરેન્દ્ર વર્મા (ક) રાજેન્દ્રસિંહ (ડ) નર્મદ

9. 'મીનુ' પાઠમાં મીનુ એટલે -

(અ) બિલાડી (બ) માણસ (ક) બાળક (ડ) પક્ષી

10. 'રાષ્ટ્રરોગ' પાઠના લેખકનું નામ જણાવો.

(અ) બકુલ ત્રિપાઠી (બ) યોગેન્દ્ર વ્યાસ (ક) નિરંજન ભગત (ડ) પન્નાલાલ

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

2. સાજા નરવા નવજવાને જનરલને શી વિનંતી કરી ?
3. કંસારીને નાનપણથી શુ બનવાની ઈચ્છા હતી ?
4. ' ખેડુત રાજકુવરી ' પાઠનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
5. ' આપણે કોઈ દિવસ ઉઘા જ નહી આવવાના માં ' અપણે એટલે કોણ ?
6. લેખકે મુંડન શા માટે કરાવ્યું છે ?
7. જેસલમેરની રહેણી કરણી કઈ સદીના હિંદનો ખ્યાલ આપે છે ?
8. જેસલમેરના ઉપાશ્રય સમાન હતા ?

નીચે આપેલી ખાલી જગ્યા પૂરો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

9. શૂરવીર તે જસનો લોભી પીએ.
10. પછી મ્યાઉ મ્યાઉ કરી અમારું ખાઈ જશે.
11. આ ચોતરે આપણા રમેલા.

વિભાગ : (B)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો (પ્રત્યેક પ્રશ્ન 2 ગુણોનો)

12. મંદાક્રાંતા અથવા પૃથ્વી છંદ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
13. ઉપમા અથવા ઉત્પ્રેક્ષા અલંકારની વ્યાખ્યા લખી ઉદાહરણ આપો.
14. વિરૂધ્ધાર્થી શબ્દ લખો (ગમે તે બે)
(1) ઈચ્છા (2) દિવસ (3) શરદી (4) ભીની
15. સમાનાર્થી શબ્દ લખો (ગમે તે બે)
(1) પરિશ્રમ (2) પાણી (3) ગરીબ (4) સ્નેહ
16. રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો. (ગમે તે બે)
(1) મોટા પેટવાળા (2) આંખો છલકાઈ જવી (3) ઉઘા આવવું (4) માફી માગવી

17. નીચે આપેલા વાક્યને નિષેધ વાક્ય બનાવો

(1) બાપુ જમ્યા છે.

(2) હું તમારા પુત્રનો મિત્ર છું

18. નીચેના વાક્યને વિધિ વાક્ય બનાવો.

(1) તમે અરજી ન કરો.

(2) તમે કાયર નથી.

19. શબ્દસમૂહ માટે એક-એક શબ્દ લખો. (કોઈ પણ બે)

(1) ઈશ્વરની ભક્તિ માટે ગવાતા ગીતો.

(2) રાષ્ટ્રની પ્રજાને વળગેલો રોગ.

(3) કોઈપણ પક્ષમાં ન ભળે તે.

વિભાગ : (C)

નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સવિસ્તાર લખો. (પ્રત્યેકના 4 ગુણ)

20. ' મન નો ડગે ' કાવ્યને આધારે સાચા હરિજનના લક્ષણો વર્ણવો

(અથવા)

કલ્યાણ કયાં વીરગતી પામ્યો ? તેના હૃદયમાં શું રહેલું હતું ?

21. દિવ્ય સંતોષ કયારે જન્મે છે ? કાવ્યના આધારે સમજાવો.

(અથવા)

કવિ આંખમાં શું શું ભરી લેવાની વાત કરે છે ?

22. નવ યુવાન સૈનિકનો લશ્કરી સેવા પ્રત્યેનો પ્રેમ જણાવો.

(અથવા)

પત્ર લેખકના મતે આ જગતના લોકો કેવા કેવા હોય છે ?

23. જેસલમેરનું પ્રાચીન ઐતિહાસિક મહત્વ જણાવો.

(અથવા)

રાજસ્થાનના ખેડુતોએ ઓછા પાણીના કારણે ખેતીક્ષેત્રે શોધેલા ઉપાયો જણાવો.

વિભાગ - (D)

પ્રશ્ન - 24 નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

વૃક્ષો અન્યના સુખને માટે છાયડો આપે છે.પોતે તાપમાં તપીને અને અસહ્ય ગરમી વેઠીને બીજાને ફળ આપે છે.પરોપકારી મનુષ્યો પણ વૃક્ષો જેવા જ હોય છે.સુખડ જેમ વધારે ઘસાય તેમ વધારે સુવાસ આપે.શેરડી જેમ વધારે પીલાય તેમ વધારે રસ આપે છે.સોનું જેમ વધારે તપે તેમ વધારે ચળકાટ ધારણ કરે છે.ઉદાર મનુષ્યો પ્રાણાન્તે પણ પોતાના સદગુણો તજતા નથી.તેઓ ગમે તે સ્થિતિમાં હોય, પરંતુ તેઓ પોતાના માર્ગમાંથી ચલિત થશે નહિ.જે બીજાના માટે જીવતો નથી,તેનું જીવન નિરર્થક છે.જેઓ સૃષ્ટિના કલ્યાણમાં પ્રાણ પાથરે છે.તેઓ પોતાનું જીવન સાર્થક કરે છે.

(1) પરોપકારી મનુષ્યો કોના જેવા હોય છે ?	1
(2) સુખડ,શેરડી અને સોનાની શી વિશેષતા છે ?	1
(3) ઉદાર મનુષ્યો શું કરે છે ?	1
(4) કોનું જીવન નિરર્થક છે ?	1
(5) ગદ્યખંડનો યોગ્ય શીર્ષક આપો.	1

પ્રશ્ન- 25 નીચેનો પઠિત ગદ્યાંશ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

આ જીવનમાં વસવા માટે શ્રદ્ધા,પ્રેમ અને હિંમત જોઈએ.એથી હે જગત,તુ તેની કુમળી આંગળી પકડીને દરરોજ એને જાણવા જેવું બધું જ શીખવજે.બની શકે તો બધા પાઠ મૃદુતાથી શીખવજે એણે બધું શીખવું તો પડશે.હુ જાણું છું કે દુનિયામાં બધા જ માણસો ન્યાયી નથી હોતા કે સાચા નથી હોતા.પણ અને શીખવજે કે એક બાજુ દુષ્ટ લોકો છે,તો બીજી બાજુ સંત લોકો પણ છે.

પ્રશ્નો :

(1) આ જગતમાં વસવા માટે શેની જરૂરત છે ?	2
(2) લેખક જગતને શું કરવાનું કહે છે ?	2
(3) લેખકના મતે દુનિયાના લોકો કેવા છે ?	1

વિભાગ - (E)

પ્રશ્ન - 26 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે કાવ્યપંક્તિઓ કાવ્યના આધારે સમજાવો.

3+3=6

(1) ભરી લો શ્વાસમાં એની સુંગધનો દરિયો,

પછી આ માટીની ભીની અસર મળે ન મળે.

(2) દ્રવે કર પીને દ્રવે દાતાર, દ્રવે ઉગાર ને દ્રવે માર,

દ્રવથી શત્રુને દ્રવથી મિત્ર, દ્રવે નીચેને દ્રવે પવિત્ર.

(3) શૂરવીરને જસનો લોભી, હિંમત મદિરા પીહે,

ઉમંગથી તે ધસી વધેવા, ખૂબ ટકાવી રાખે.

પ્રશ્ન- 27 નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર 200 થી 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.

6

(1) ઓનલાઈન શિક્ષણના લાભાલાભ

(2) કોરોના મહામારી અને વિશ્વ

(3) વૃક્ષ વાવો જીવન બચાવો

(4) માતૃપ્રેમ

પ્રશ્ન - 28 નીચે આપેલા મુદ્દાઓનો આધારે વાર્તા લખી, યોગ્ય શીર્ષક આપા

6

એક લુચ્છો દુકાનદાર - કરિયાણાની દુકાન - એક ગ્રાહક - ખાંડ ખરીદવી - દુકાનદારનું ઓછું તોલવું - ગ્રાહકની ફરિયાદ - દુકાનદારનો જવાબ - વધારે ઉચકવું નહિ પડે - ગ્રાહકે ઓછા પૈસા ચૂકવવા - દુકાનદારે પૂરા પૈસા માંગવા = ગ્રાહકનો જવાબ = વધારે પૈસા ગણવા નહીં પડે - બોધ

उच्च माध्यमिक परीक्षा मॉडल प्रश्न-पत्र 2021

पंजाबी साहित्य

समय: 3¼ घण्टे

पूर्णांक 80

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :-

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES:

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यतः लिखें।
2. सभी प्रश्न करने अनिवार्य है।
3. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर पुस्तिका में ही लिखें।
4. जिन प्रश्नों में आन्तरिक खण्ड हैं उन सभी के उत्तर एक साथ ही लिखें।
5. प्रश्न का उत्तर लिखने से पूर्व प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
6. प्रश्नों का अंकभार निम्नानुसार है।

खण्ड	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रत्येक प्रश्न	कुल अंक भार
खण्ड-अ(A)	1 (i से x) 2 से 11=20	1	20
खण्ड-ब(B)	12 से 19 = 8	2	16
खण्ड-स(C)	20 से 23 = 4	4	16
खण्ड-द(D)	24 से 25 = 2	5	10
खण्ड-य(E)	26 से 28 = 3	6	18

ਸੱਭਤਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪਤ੍ਰ
ਤਦ੍ਧ ਸਾਖਯਸਿਕ ਪਰੀਖ਼ਾ 2020-21
ਵਿਥਯ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਯ

ਸਮਾਂ: 3:15 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖ਼ਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ :-

- ਪ੍ਰੀਖ਼ਿਆਰਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ‘ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਲਿਖਣ।
- ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਕਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 20 ਤੋਂ 28 ਤਕ ਆਂਤਰਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹਨ।
- ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸ਼ਤਿਕਾ ‘ਤੇ ਹੀ ਲਿਖੇ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕ ਥਾਂ ‘ਤੇ, ਇੱਕ ਹੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ।

ਖੰਡ-ੳ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ-

(10 x 1 = 10)

(I) ‘ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ-

(ੳ) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ (ਅ) ਪਾਸ਼ (ੲ) ਬਾਬੂ ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼ (ਸ) ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

(II) ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ-

(ੳ) ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ (ਅ) ਚੂੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਕਾ (ੲ) ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੋਲ (ਸ) ਨਿ:ਸ਼ਬਦ

(III) “ਪੱਕੀ ਖੇਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਗਰਬ ਕਰੇ ਕਿਰਸਾਣ,

ਵਾਓ, ਝੱਖੜੋ, ਝੋਲਿਓ, ਘਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਜਾਣ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਹਨ-

(ੳ) ਬਿਰਛ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਨਾ (ਅ) ਗਰੀਬ ਕਿਰਸਾਣ (ੲ) ਮੇਰੇ ਗੀਤ (ਸ) ਔੜ

(IV) “ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਧੀਆਂ ਵਾਲੀ ਠੰਢੀ ਮਿੱਠੀ ਛਾਂ ਨਹੀਂ।

ੳਸ ਘਰ ਰਹਿਮਤਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਬੋਲ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੇ ਹਨ-

(ੳ) ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ (ਅ) ਸ. ਸ. ਮੀਸ਼ਾ (ੲ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ (ਸ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(V) ‘ਕੋਈ ਇਕ ਸਵਾਰ’ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ-

(ੳ) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

(ਅ) ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ

(ੲ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ

(ਸ) ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

(VI) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਣਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ-

(ੳ) ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨੈ ? (ਅ) ਆਪਣਾ- ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ (ੲ) ਮੋਹ-ਪਾਸ਼ (ਸ) ਹਵਾ

(VII) “ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ।” ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਹਨ-

(ੳ) ਆਤੂ ਖੋਜੀ (ਅ) ਸੱਚ ਵੀ ਮੁਥਾਜ ਹੈ (ੲ) ਹਵਾ (ਸ) ਘੜੀ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ-ਗੀ!

(VIII) ‘ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ’ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ-ਪਾਤਰ ਹੈ-

(ੳ) ਮਦਨ (ਅ) ਗੁਰਬੰਤਾ (ੲ) ਬਾਰੂ (ਸ) ਘੁੱਦੂ

(IX) ‘ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ’ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਹੈ-

(ੳ) ਸ਼ੋਕ (ਅ) ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਤ (ੲ) ਹਾਸਾ (ਸ) ਭੈਅ

(X) “ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ, ਜਦ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਜਦਾ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਾਦਰ ਦਾ ਜਲਵਾ, ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਇਕ ਸਿਜਦਾ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਕਿਹੜੇ ਰਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ-

(ੳ) ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ (ਅ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ (ੲ) ਹਾਸ ਰਸ (ਸ) ਅਦਭੁਤ ਰਸ

2-8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇਕ ਪੰਗਤੀ ਵਿਚ ਦਿਉ-

(7 x 1 = 7)

2. ‘ਸਮਾਂ’ ਕਵਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ?
3. ਰੁੱਖ, ਪਹਾੜ, ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਬੱਦਲ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਰੁੱਸ ਬੈਠੇ ਸਨ ?
4. ਕੇਲੂ ਕਿੱਥੇ ਨੈਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ?
5. ਮਦਨ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ‘ਟਕੇ ਵਰਗਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
7. ‘ਘੋੜੇ ਵੇਚ ਕੇ ਸੌਣਾ’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਵਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
8. ‘ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ.....’ ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ।

9-11. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ-

(3 x 1 = 3)

9. ਉੱਚੀ ਦੁਕਾਨ ਫਿੱਕਾ.....।
10.ਸੁਥਰਾ ਘੋਲ ਪਤਾਸੇ ਪੀਵੇ।
11. ਕੋਲਿਆਂ ਦੀ.....ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ।

ਖੰਡ-ਅ

12-17. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ-

(6 x 2 = 12)

12. ‘ਅਰਸੀ ਦੀਵਾਲੀ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਸੋਭਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
13. ‘ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੀ ਦਾਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ?

14. ਖਨਗਾਹੀਂ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸੰਸੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
15. “ਵੱਢ ਖਾਣੀਆਂ ਸੱਸਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ, ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮਾਜੀ ਕਦਰਾਂ” ਤੁਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
16. “ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨੈ?” ਵਾਕ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ‘ਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?
17. ਮੋਹ-ਪਾਸ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ?
- 18-19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ- (2 x 2 = 4)
18. (I) ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰੱਬ ਸਭ ਦਾ ਰਾਖਾ ਹੈ
(II) ਅਸੀਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਿਡੌਣੇ ਮਠਿਆਈ ਅਤੇ ਗੁਬਾਰੇ ਖਰੀਦੇ
19. (I) ਘੁੱਟੂ ਮੱਝ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਥਾਪੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਬਹਿ ਗਿਆ
(II) ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਖੰਡ-ੲ

- 20-23. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ- (4 x 4 = 16)

20. ‘ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ’ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮਬੱਧ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

‘ਆਇਆ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

21. ‘ਇਲਮ, ਅਮਲ’ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

‘ਔੜ’ ਕਵਿਤਾ ਕਿਹੜੇ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।

22. ‘ਆਤੂ ਖੋਜੀ’ ਜਾਂ ‘ਬਾਰੂ’ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਦੀ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

‘ਹਵਾ’ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

23. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਾਣੀ-ਰਚਨਾ ਕਰੋ-

ਸੰਗਤ ਦਾ ਫਲ

ਜਾਂ

ਏਕੇ ‘ਚ ਬਰਕਤ

ਖੰਡ-ਸ

24. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। (5 x 1 = 5)

ਇੱਕ ਇਲਮ ਦੀ ਉਣ ਹੈ, ਮੁੰਡੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇ,
 ਦੂਜਾ ਝੱਸ ਸਰਾਬ ਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਨ ਛੁਡਾਇ,
 ਤੀਜਾ ਐਬ ਕੁਪੱਤ ਦਾ, ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਭਰਾਇ,
 ਫੇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੜਦਿਆਂ, ਝੁੱਗਾ ਉੱਜੜ ਜਾਇ ।
 ਪੰਜਵਾਂ ਚਸਕਾ ਕਰਜ਼ ਦਾ, ਵਾਹਣ ਛੱਡੇ ਤੂੰ ਖਾਇ ।
 ਪੰਜੇ ਭੈੜੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ, ਬਰਕਤ ਖੜਨ ਉਡਾਇ ।

- (ੳ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
 (ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 (ੲ) ਕਵੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪੰਜ ਭੈੜੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
 (ਸ) ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਝੁੱਗਾ ਕਿਵੇਂ ਉੱਜੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
 (ਹ) ਐਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-
 ਇਲਮ, ਉਣ, ਐਬ, ਝੱਸ ।

ਜਾਂ

ਸਾਡਾ ਘੁੱਟੀ-ਘੁੱਟੀ ਖੂਨ ਤੇਲ ਪੀ ਗਿਆ,
 ਤੇ ਖਾਦ ਖਾ ਗੀ ਹੱਡ ਖਾਰ ਕੇ ।
 ਬੇਲੇ ਬੈਂਕ ਦੀ ਤਕਾਵੀ ਬਹੀ ਅੰਦਰੋਂ,
 ਬੇਹਲ ਨੂੰ ਖੰਗੂਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ।
 ਸਾਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਝੰਜੋੜਾ ਏਨਾ ਮਾਰਿਆ,
 ਕਿ ਸੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਬੂ ਲੱਗਿਆ ।

- (ੳ) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
 (ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 (ੲ) 'ਕਿ ਸੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਬੂ ਲੱਗਿਆ' ਤੁਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 (ਸ) ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਟ ਤੇ ਸੀਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਮਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ?
 (ਹ) ਐਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-
 ਬੇਹਲ, ਤਕਾਵੀ, ਸੱਧਰਾਂ, ਲਾਂਬੂ ।

25. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ-

(5 x 1 = 5)

ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਦੇ ਪ੍ਰਣ ਨੇ ਹੀ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਲ-ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਕੁਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਉਹ ਮਾਸ ਖਾ ਬੈਠੇ ਤੇ ਸਿਗਰੇਟ ਵੀ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੋਰੀ ਵੀ ਕਰ

ਬੈਠੇ, ਪਰ ਪਿਛੋਂ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹ ਡਾਢੇ ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਉਣ ਜੋਗੇ ਨਾ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਸ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਧਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ 'ਮੈਂ' ਮੈਂ' ਕਰ ਕੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੰਜੇ ਉਤੇ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਸਨ। ਉਹ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ-ਜੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੁੱਛ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਉੱਤਰ ਦਿਆਂਗਾ ? ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਪਾਪ ਕਿਉਂ ਕਰਾਂ?

(ੳ) ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ।

(ਅ) ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਸੀ?

(ੲ) ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ 'ਚ ਰਲ ਕੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਅਪਨਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਿਆ?

(ਸ) ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚੇ?

(ਹ) ਐਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-

ਪ੍ਰਣ, ਕੁਸੰਗਤ, ਪ੍ਰਤੀਤ, ਵਿਰਲਾਪ।

ਜਾਂ

ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਇੱਕ ਦੇਸ਼-ਭਗਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਣਕੇ-ਕਿਣਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਮੋਹ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੜਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਆਸ਼ਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਕਵੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੀ ਨਾਪਾਕ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ ਦੇਖੀ ਤੇ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਿੱਧੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਮਲ ਤੇ ਦੇਸ਼-ਭਗਤ ਹਿਰਦਾ ਕੁਰਲਾ ਉੱਠਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜਿਆ ਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਉਸ ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੀਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਝੁਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧੌਣਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁਕਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ।

(ੳ) ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ।

(ਅ) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਵੀ ਸੀ ?

(ੲ) ਆਪਣੀ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਲਈ ਉਸਦਾ ਹਿਰਦਾ ਕਿਉਂ ਕੁਰਲਾ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ?

(ਸ) ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ?

(ਹ) ਐਥੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-

ਮੋਹ, ਨਾਪਾਕ, ਫਰੰਗੀਆਂ, ਮਾਤ-ਭੂਮੀ।

ਖੰਡ-ਹ

26. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਲੇਖ ਲਿਖੋ-

(6)

(ੳ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਅ) ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

(ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ

27.ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪ ਦਾ ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ- (6)

(ੳ) ਕਵਿਤਾ

(ਅ) ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

(ੲ) ਇਕਾਂਗੀ

28.ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖੋ- (6)

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

(ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

===

SENIOR SECONDARY EXAMINATION – 2020-21

MODEL PAPER – 2020-21

PERSIAN LITERATURE

TIME: 3 ¼ Hours

Maximum Marks: 80

طلبہ / طالبات کے لیے ہدایت:

- (i) طلبہ / طالبات سب سے پہلے سوال کے پرچہ پر اپنا رول نمبر ضرور لکھیں۔
- (ii) سبھی سوالات لازمی ہیں۔
- (iii) ہر سوال کا جواب دی گئی کاپی میں ہی لکھیں۔
- (iv) ہر جواب سے پہلے اس کا صحیح سوال نمبر لکھیں۔
- (v) سوالوں کے جوابات خوش خط لکھیں اور املا کی درستگی کا خیال رکھیں۔
- (vi) ہر سوال کا جواب لکھتے ہوئے اس سوال میں دی گئی ہدایت پر عمل کریں۔
- (vii) نمبروں کی تقسیم حسب ذیل ہے۔

حصہ	سوالات کی تعداد	سوال کے نمبر	مجموعی نمبر
Section-A-	1 (i to x) سے 20 = 11	01	20
Section-B- (SA-1)	12 سے 19 = 08	02	16
Section-C- (SA-2)	20 سے 23 = 04	04	16
Section-D-	24 سے 25 = 02	05	10
Section-E-	26 سے 28 = 03	06	18

Section – A-

نوٹ - سوال نمبر ایک کے سبھی معروضی سوالات کے جوابات کاپی میں ایک ساتھ ہی لکھیں۔

سوال نمبر 1- مندرجہ ذیل معروضی سوالات میں دیے گئے چار جوابات میں سے کسی ایک صحیح جواب کو اپنی کاپی میں لکھیں۔
(10)

1	(i)	امیر خسرو کس ہجری سن میں پیدا ہوئے؟
		(الف) 651 (ب) 652 (ج) 653 (د) 654
1	(ii)	'مطلع الانوار' کس کی مثنوی ہے؟
		(الف) امیر خسرو (ب) نظامی (ج) سرمد (د) اقبال
1	(iii)	'دل دمن' کس کی مثنوی ہے؟
		(الف) اقبال (ب) فیضی (ج) خسرو (د) حافظ
1	(iv)	فیضی کہاں پیدا ہوئے؟
		(الف) آگرہ (ب) دہلی (ج) اجمیر (د) لاہور
1	(v)	حافظ شیرازی کہاں پیدا ہوئے؟
		(الف) شیراز (ب) تہران (ج) اصفہان (د) کابل
1	(vi)	'پیام مشرق' کس شاعر کا مجموعہ کلام ہے؟
		(الف) خسرو (ب) اقبال (ج) فیضی (د) حافظ
1	(vii)	علامہ اقبال کہاں پیدا ہوئے؟
		(الف) لاہور (ب) دہلی (ج) سیالکوٹ (د) آگرہ
1	(viii)	مولانا رومی کا انتقال کس جگہ ہوا؟
		(الف) قونیہ (ب) ہرات (ج) بلخ (د) تہران

1 (ix) سرمد کا مکمل نام تھا۔

(الف) محمد سعید (ب) محمد سعد (ج) محمد (د) محمد عاقل

1 (x) علامہ اقبال کے والد کا نام تھا۔

(الف) نور محمد (ب) نور خان (ج) محمد (د) احمد

1 سوال نمبر-2 فیضی کا مکمل نام لکھیے۔

1 سوال نمبر-3 پروین اعتصامی کی جائے پیدائش لکھیے۔

1 سوال نمبر-4 علامہ اقبال کا خطاب لکھیے۔

1 سوال نمبر-5 امیر خسرو کتنے بادشاہوں سے وابستہ رہے؟

1 سوال نمبر-6 حافظ شیرازی کا مکمل نام لکھیے۔

1 سوال نمبر-7 مولانا جلال الدین کا شعری تخلص لکھیے۔

1 سوال نمبر-8 سرمد کس صنف سخن کا شاعر ہے؟

نوٹ - ذیل کی سطور میں خالی جگہوں کو مناسب الفاظ سے بھریں

1 سوال نمبر-9

"نوشیروان عادل گفتہ است۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔ نیکی ہادانش است"

1 سوال نمبر-10

"داراہم۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔ خلی خوب دارد"

1 سوال نمبر-11

"یک روز آذر دید کہ-----ناراحت است"

Section – B- (SA-1)

نوٹ۔ مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات صرف دو سطور میں لکھیں۔

- 2 سوال نمبر-12 امیر خسرو کی پانچ مثنویات کے نام قلمبند کریں۔
- 2 سوال نمبر-13 فیضی کا تعارف صرف دو سطور میں لکھیں۔
- 2 سوال نمبر-14 ماضی مطلق کی تعریف کریں۔
- 2 سوال نمبر-15 ماضی بعید کی تعریف کریں۔
- 2 سوال نمبر-16 تشبیہ کی تعریف کریں۔
- 2 سوال نمبر-17 مولانا رومی کی معروف مثنوی کا نام اور اس کے دفتر کی تعداد لکھیں۔
- 2 سوال نمبر-18 ماضی شکی کی تعریف تحریر کریں۔
- 2 سوال نمبر-19 پروین اعتصامی کے اشعار کے مرکزی مضامین رقم کریں۔

Section – C- (SA-2)

سوال نمبر-20 ذیل میں سے کسی ایک کا خلاصہ لکھنے کے ساتھ اس سے آپ نے کیا سبق حاصل کیا؟ مختصر الفاظ میں لکھیں۔

4

(i) مکمل بادگیران

(ii) دوستان آذرودارا

4

سوال نمبر-21 ذیل کے شعرا میں سے کسی ایک کے حالات زندگی پر مختصر نوٹ لکھیے۔

(i) حافظ شیرازی

(ii) مولانا رومی

سوال نمبر-22 مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک صنف سخن پر اپنی معلومات تحریر کریں۔ 4

(i) حمد

(ii) رباعی

سوال نمبر-23 مندرجہ ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک کا ترجمہ مع سیاق و سباق کریں۔ 4

"درہنگامہ مرگ از سکندر پرسیدند۔ درین زندگانی اندک چگونہ جہان زیر دست کردی؟ گفت با دوکار، نخست آن کہ دشمنان را ناچار کردم کہ دوست من شوند، دوم دوستانم را نہ گزاردم کہ دشمن گردند"

یا

"دو چیز است کہ فراموش نہ باید کرد۔ یکی خدا، دوم مرگ۔ دو چیز است کہ آن یاد باید برد۔ یکی نیکی کہ بہ کسی کنی۔ دوم بدی کہ کسی بہ تو کند"

Section – D –

سوال نمبر-24 مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک شاعر کی سوانح حیات لکھیں۔ 5

(i) امیر خسرو

(ii) علامہ اقبال

سوال نمبر-25 ذیل میں سے کسی ایک کی تشریح مع سیاق و سباق کریں۔ 5

آنانکہ خاک را بنظر کیما کنند آیا بود کہ گوشہ چشمی بہ ما کنند

در دم نہفتہ بہ ز طیبیان مدعی باشد کہ از خزانہ غنیم دو اکند

معشوق چون نقاب ز رخ بر نمی کشد ہر کس حکایتی بہ تصور چہ اکند

یا

آتش از عشق در جان بر فروز سر بسر فکر و عبارت را بہ سوز

موسیا آداب دانان دیگر اند سوختہ جان و روانان دیگر اند

عاشقان را ہر زمان سوزید نیست بردہ ویران خراج و عشر نیست

Section – E-

6 سوال نمبر-26 مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک صنف سخن پر تفصیلی نوٹ لکھیں۔

(i) منظومات

(ii) غزلیات

(iii) مثنویات

6 سوال نمبر-27 مندرجہ ذیل میں سے کسی ایک کا تفصیلی خلاصہ مع سیاق و سباق لکھیں۔

(i) دانش

(ii) سکندر و حاضرین مجلس

(iii) پادشاہ ظالم

6 سوال نمبر-28 ذیل میں سے کسی ایک شخصیت کا تفصیلی جائزہ لیں۔

(i) پروین اعتصامی

(ii) فیضی

